

prima instanță: I. Maxim

dosarul nr. 2ra-1118/15

instanța de apel: N. Budăi, I. Muruianu, L. Popova

Î N C H E I E R E

06 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea, Iurie Bejenaru,

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de avocatul Natalia Pruteanu în interesele lui Caraman Victor,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie privind încuviințarea spitalizării fără liberul consimțămînt al lui Caraman Victor,

împotriva deciziei Curtii de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014, prin care au fost respinse apelurile declarate de Caraman Victor și avocatul Natalia Pruteanu în interesele acestuia, fiind menținută fără modificări hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 iulie 2014,

c o n s t a t ă

La 25 iulie 2014 IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie a depus o cerere de chemare în judecată solicitînd încuviințarea spitalizării fără liberul consimțămînt al lui Caraman Victor Alexei, a.n.08.10.1976, domiciliat în mun. Chișinău, b-dul Moscovei, 14 ap. 120.

Întru argumentarea cererii s-a indicat, că Caraman Victor a fost transportat la IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie cu ambulanța, avînd un comportament neadecvat, agresiv, conflictuos în societate, amenințător, agitație motorică și verbală, creînd un pericol direct față de membrii familiei sale: soție și copii, față de cei din jur. Internarea a fost făcută la solicitarea organelor de poliție.

Se arată că conform concluziei CMC nr.01-18/15 din 25.07.2014, Caraman Victor din cauza tulburărilor psihice nu poate conștientiza și dirija acțiunile sale și prezintă pericol social direct, din care considerente necesită spitalizare fără liberul consimțămînt.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 iulie 2014 a fost admisă cererea înaintată de IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie privind încuviințarea spitalizării fără liberul consimțămînt al lui Caraman Victor.

Împotriva hotărârii judecătorești din 29 iulie 2014, au declarat apel Victor Caraman la 07.08.2014 și avocatul Natalia Pruteanu, la 08.08.2014, solicitând casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, invocând că hotărârea instanței de fond este ilegală și neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2014 au fost respinse apelurile declarate de Caraman Victor și avocatul Natalia Pruteanu în interesele acestuia, fiind menținută fără modificări hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 iulie 2014.

La emiterea deciziei instanța de apel a reținut că la 25 iulie 2014 IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie a depus cererea privind încuviințarea spitalizării fără liberal consimțământ al lui Caraman Victor Alexei, a.n.08.10.1976, domiciliat în m.Chișinău, bdul Moscovei, 14 ap.120.

Întru argumentarea cererii s-a indicat, că Caraman Victor a fost transportat la IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie cu ambulanța, avînd un comportament neadecvat, agresiv, conflictuos în societate, amenințător, agitație motorică și verbală, creînd un pericol direct față de membrii familiei sale: soție și copii, față de cei din jur. Internarea a fost făcută la solicitarea organelor de poliție. La cerere a fost atașată concluzia CMC nr.01-18/15 din 25.07.2014, conform căreia Caraman Victor din cauza tulburărilor psihice nu poate conștientiza și dirija acțiunile sale și prezintă pericol social direct, din care considerente necesită spitalizare fără liberul consimțământ.

Instanța de apel a reținut soluția instanței de fond ca corectă, or, conform art. 28 lit. a) și c) din Legea privind sănătatea mentală nr.1402 din 16.12.1997, persoana suferindă de tulburări psihice poate fi spitalizată în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ sau al reprezentantului ei legal, pînă la emiterea hotărârii judecătorești, dacă examinarea sau tratarea ei este posibilă numai în condiții de staționar, iar tulburarea psihică este gravă și condiționează pericolul social direct și prejudiciul grav sănătății sale, dacă nu i se va acorda asistență psihiatrică.

În conformitate cu prevederile art.313 al.2 CPC, în cererea de spitalizare în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ al persoanei sau al reprezentantului ei legal trebuie să se indice legitimitatea spitalizării și circumstanțele care demonstrează conduita neadecvată a acesteia. La cerere se anexează avizul argumentat al comisiei de medici psihiatri, încheiat în modul stabilit, asupra necesității persoanei de a se afla mai departe în staționarul de psihiatrie.

Instanța de apel a constatat, că IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie a motivat necesitatea spitalizării lui V. Caraman în staționarul instituției prin biletul de trimitere de la serviciul AMU 903, semnat de medicul psihiatru V. Habulea din cauza comportamentului neadecvat a cet. V.Caraman, din care motiv a fost solicitată

și poliția /f.d.6/, raportul polițistului de sector Panaite C. /f.d.5/, concluzia comisiei medicale, în care este descrisă starea lui V. Caraman /f.d.4/, argumentele medicului psihiatru E.Chistruga în ședința instanței de fond, bazate pe fișa medicală, în care se indică, că V.Caraman este internat repetat, depozițiile fostei soții a lui V. Caraman - C.Caraman /f.d.18/.

Astfel, probele menționate supra, corect au fost reținute ca veridice, acestea nefiind combătute cu alte probe echivalente. Argumentul avocatului N. Pruteanu cu privire la lipsa cererii din partea persoanei care a solicitat examenul psihiatric, nu a putut fi reținut întru admiterea apelului și casarea hotărârii instanței de fond, deoarece V.Caraman se internează repetat, fiind în starea respectivă de mai mulți ani și IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie era în drept de a înainta cererea pentru spitalizare.

În perioada 08.11.2014-01.12.2014 V. Caraman s-a aflat la tratament în IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie în baza acordului informat și cu consimțământul acestuia, fiind vizitat de tatăl său și fosta soție. La moment, Caraman Victor este internat în IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie în baza sentinței din 31.10.2014 a Judecătorei Rîșcani prin care a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) și (2), art. 155 alin. (I) CP, liberat de pedeapsă cu aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical – tratament prin constrângere în spital de psihiatrie cu supraveghere obișnuită.

Afirmația apelantului N. Pruteanu cu privire la neprezența lui V. Caraman în ședința instanței de fond de asemenea nu poate fi reținută întru admiterea apelului și casarea hotărârii instanței de fond, deoarece starea sănătății ultimului nu-i permitea prezența sa în ședința de judecată, aflându-se într-o stare psihotică acută, manifestată prin agitație, conflictualitate, agresivitate, tulburări de gândire, lipsa discernământului critic. Iar potrivit art.314 al.4 CPC dacă starea psihică nu-i permite persoanei să se prezinte în instanța de judecată, atunci pricina se examinează în absența acestuia.

La 18 martie 2015, în termen, avocatul Natalia Pruteanu în interesele lui Victor Caraman a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului se invocă că atât instanța de apel, cât și prima instanță nu au constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Mai invocă că, art.25 din Constituția Republicii Moldova, aplicabil speței, prevede că orice persoană are dreptul la libertate și siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția urilor prevăzute de lege. Reieșind din sensul prevederilor art.5 paragraful 1, lit.e) al CEDO, spitalizarea într-o instituție psihiatrică a persoanei suferinde de tulburări psihice, fără liberul ei consimțământ

sau al reprezentantului ei legal, constituie privare de libertate, iar în conformitate cu dispozițiile art.25 din Constituție reținerea unei persoane este permisă numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege și nu poate depăși 72 de ore.

Prin urmare, în cazul spitalizării persoanei în staționarul de psihiatrie fără liberul ei consimțământ sau al reprezentantului ei legal, atât instanța de judecată, cât și administrația instituției de psihiatrie trebuie să aplice în direct prevederile art.25 din Constituție, concluzie ce decurge și din prevederile art.2 alin.(2) din Codul de procedura civilă.

Deși art.24 (5) și art.32 (1) din Legea privind sănătatea mentală nr.1402 din 16.12.1997, stabilesc că cererile de efectuare a examenului psihiatrie și de spitalizare în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ se examinează de către instanța de judecată în termen de 3 zile de la data primirii cererii, iar art.315 din Codul de procedură civilă stabilește că acest termen este de 5 zile de la data pornirii procesului, urmează să se țină cont de faptul că prin prisma jurisprudenței CEDO, spitalizarea într-un staționar de psihiatrie fără liberul consimțământ al persoanei sau al reprezentantului ei legal constituie o privare de libertate. Astfel, termenul de examinare a acestei categorii de cauze nu trebuie să depășească 72 de ore din momentul spitalizării, termen expres prevăzut de art.25 alin.(3) din Constituția Republicii Moldova. Luînd în considerare faptul că Caraman V., a fost spitalizat în SCP în data de 25.07.2014, ora 09:05 min, termenul de 72 ore a expirat, astfel la momentul examinării cauzei în instanță, ultimul se deține ilegal în IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, situație ce cade sub incidența privării ilegale de libertate.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către avocatul Natalia Pruteanu în interesele lui Victor Caraman, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurente se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recursul declarat de către avocatul Natalia Pruteanu în

interesele lui Victor Caraman, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către avocatul Natalia Pruteanu în interesele lui Victor Caraman ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de către avocatul Natalia Pruteanu în interesele lui Victor Caraman, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru